

הלכות הדף היומי

מסכת גיטין

תוכן

- א. הנצוק והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה.....1
- ב. מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונות וירדו שנים וטבלו (שניהם בבת אחת טהורים) בזה אחר זה ראשון טהור והשני טמא.....2
- ג. הבא ראשו ורובו במים שאובין וטהור שנפלו על ראשו ועל רובו שלשה לוגין מים שאובין טמא.....3
- ד. בעי ר' ירמיה חציו בביאה וחציו בנפילה מאי תיקו.....4
- ה. בעל קרי הולך שנתנו עליו תשעה קבין מים טהור ... חציו בטבילה וחציו בנתינה מאי תיקו 5
- ו. אבל גט יוצא מתחת ידי שניהם כשר.....7
- ז. שנים אומרים בפנינו נכתב ואחד אומר בפני נחתם פסול ... הא גט יוצא מתחת ידי שניהם מכשרי רבנן.....8
- ח. שנים שהביאו גט ממדינת הים ... מה אילו יאמרו בפנינו גירשה מי לא מהימני.....9

דף טז.

א. הנצוק והקטפרס ומשקה טופח אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה

הניצוק, כלומר קילוח נוזלים הבא מלמעלה למטה בזקיפה, כעמוד מים שהוא נשפך מן הכלי ועומד כולו באויר¹, אינו חיבור לא לטומאה ולא לטהרה².

וכן הקטפרס כלומר מים הבאים מלמעלה למטה דרך מדרון שעמוד המים היורד נסמך ונגרר על התל³, אינו מחברן לשאר המשקין שבמדרון⁴, לא לטומאה ולא לטהרה.

¹ משנה אחרונה מסכת טהרות פרק ח משנה ט

² רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק ז הלכה א

³ משנה אחרונה שם

⁴ ועיין ערוה"ש שם יד - יז בביאור שיטת הרמב"ם ובה"י הגר"ח הלוי שם

תרומות והנצחות - בנק הדואר ח"ן 22887389 - ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

וכן אם יש משקה⁵ מכאן ומשקה מכאן ומושקה טופח באמצע, אינו מחברין להיותן כאחת שאם נטמא זו יטמא זו א"כ יש בה טופח להטפוח.

אינו חיבור לטומאה כיצד – היה מערה משקין טהורין לתוך כלי טמא ואפילו על גבי השרץ הרי עמוד המשקה הניצוק טהור⁶, ואם קלט מן המשקין הניגרין מן האויר הרי זה שקלט טהור, ואין צריך לומר שהמשקין שמערה מהן טהורין.

הניצוק אינו חיבור לטהרה⁷, כיצד אם עירה מים טמאים מכלי אבן שאינו מקבל טומאה וכיוצא בהן לתוך המקוה, אין אומרים משהגיע קצת הניצוק למקוה טהור המים, אלא הרי הן בטומאתן עד שישיק המקוה לכולן מצד אחד.

ב. מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונות וירדו שנים וטבלו

(שניהם בבת אחת טהורים) בזה אחר זה ראשון טהור

והשני טמא

כבר התבאר במסכת חגיגה דף יט. שמקוה⁸ שיש בו מ' סאה מצומצמות כשיעור מקרוה, האדם הטובל בתוכו לא יקפוץ לתוכו⁹, שלא יחסרו המים בקפיצתו בתוכו, ולא יטבול בו פעמים זה אחר זה, שמא בראשונה לא טבל כהוגן שסמך על השניה, ובשניה יש לחוש שמא חסרו המים אבל הטובל פעם אחת נזהר לטבול כהוגן¹⁰.

⁵ ערוך השולחן העתיד שם סעיף א לפי פי' הר"ש והר"ב טהרות פ"ח מ"ט

⁶ יש להבין דנהי דאינו חיבור מ"מ הא בע"כ המים העליונים נוגעים בתחתונים, ואם התחתונים הם ראשון יעשו הם שניים ואיך טהורין לגמרי, ואין לומר דמיירי בנפסק הקילוה דווקא דא"כ בלא"ה אין זה חיבור. ואפשר לומר דהא קי"ל דמשקין לטמא אחרים לאו דאורייתא ומדרבנן הוא ולא גזור רבנן בניצוק, וגם זה דוחק הלא גזירת חכמים היתה שמשקין יטמאו אחרים בלי הבדל. ואם נאמר שזהו הלכה למשה מסיני ה"ל לפרש, ולכן ג"ל דמגופה דקרא למדנו בין לטומאה בין לטהרה, דבטומאה כתיב: וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא, ואין שותין בכלי מלמעלה למטה בזקיפה, וכן אין מונחין בכלי כן אלא בשוה, וכן בטהרה כתיב: אך מעיין ובור מקוה מים יהיה טהור, ואין לך מעיין וכ"ש מקוה שהולכין בזקיפה אלא בכינוס אחד דהיינו אשבורן, ולפ"ז מיעטה התורה דבזקיפה לא הוי חיבור והוי כנפסקין זה מזה והוי גזירת הכתוב. ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת אוכלין סימן קסט סעיף ג ד

⁷ רמב"ם שם הלכה ה

⁸ שו"ע ונו"כ יו"ד רא סב

⁹ אבל הרמב"ם בפ"א מה"מ כתב להתוס' סתם ואפילו במקוה גדולה וכמ"ש הכ"מ בשם הריב"ש בתשובה סי' רצ"ג שרבינו מפרש שלא יקפוץ לתוכו מפני הרואים שסבורים שאינו מתכוין אלא להקיר וכן הטובל פעמים יחשבו שאינו טובל אלא להקיר. באר הגולה שם

¹⁰ ט"ז שם עו מהריב"ש, ולפ"ז במקוה גדול אין חשש ויכול לטבול יותר מבי' פעמים אולם הטעם שכ' הרא"ש דהטובל פעמים ה"ז מגונה הסביר הריב"ש הביא עוד טעם משום גזירת הרואים שמא יאמר להקיר ירד ע"כ קפץ לתוכה וכן בטובל פעמים עכ"ד, והנה נשי דידן שנהגות ובפרט הצנועות שטובלות ג"פ לטהרתה עכ"פ לא פחות מבי' מפני הברכה וקשה דהלא זה לכאוי' בכלל הטובל ב"פ ה"ז מגונה גם במקוה גדולה שי"ב מ'

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

טבלו בו שנים זה אחר זה, אף על פי שרגליו של ראשון נוגעות במים, השני בטומאתו¹¹, שהרי חסרו המים מארבעים סאה. ולא דווקא רגליו אלא אפילו עמד כל גופו במים רק ראשו חוץ למים גם כן הדין כן, מפני מעט המים שעל ראשו שנחסר, ואינן מחוברין רק ע"י טופח על מנת להטפיה שאינו חיבור לענין טהרת המקואות¹².

ג. הבא ראשו ורובו במים שאובין וטהור שנפל על ראשו ועל רובו שלשה לוגין מים שאובין טמא

כבר התבאר במסכת שבת דף יד. שהבא ראשו ורובו במים שאובין או שנפל על ראשו ועל רובו שלשה לוגין מים שאובין, הרי הוא כשני לטומאה עד שיטבול¹³.

סאה כנז' וכן העיר כבר זה השואל בשו"ת משיב דבר להג' הנצי"ב ח"ב סי' ל"ז י"ל כיון דהטעם כי בריב"ש שם בזה"ל וכן הטובל פעמיים כיון שטבל כראוי למה חוזר וטובל יחשבו שאינו טובל אלא להקר ואם יגע בתרומה וקדשים יהיו סבורים דלא בעי כונה עכ"ל המובא בב"י בזה וכיון שאין תרומה וקדשים נוהג בינינו וגם חשש נגיעתם ל"ש ע"כ אין שום חשש וגזירה כלל, (ב) וגם אין לומר משום שיאמרו שלהקר נכנסה כיון שמברכת על הטבילה וה"ז מוכיח דהיא לשם מצוה ומטעם זה טובלת ב"פ כנז' עיין שם, (ג) י"ל משום דאין אשה טובלת נבן זולת אם אחרת אשה גדולה וכשירה עומדת עלי' לראות אם טבלה כהוגן, ממילא אין לחוש גם על הטבילה ראשונה שלא טבלה כראוי כיון דהאשה המשיגה עומדת עלי' ורואית במראית עין לטבול כראוי ובכה"ג י"ל גם אם הוא מקוה של מ' סאה מצומצמת יש להתיר וכנ"ל ולאשר הוא דבר דלא שכיח במקוה מצומצמת כזה ע"כ לא אאריך בזה איך לנהוג להלכה למעשה, ועיי' בשו"ת משיב דבר (להגאון הנצי"ב ז"ל) חיו"ד סי' ל"ז הנז' על מה שרצה הרב השואל לאסור לטבול לנשים ב"פ ובפרט עוד יותר עפ"ד הרמב"ם וכנ"ל שאסור לטבול ב"פ אפי' במקוה יותר מכשיעור והוא העלה שאין לעשות חדשות בימינו להנהיג לאסור להנשים אפי' טובלת הרבה פעמים הנח להם וכו' עיין שם. דרכ"ת שם שי ועיי"ש שיא שהאריך להתיר בימינו גם לגברים לטבול ב' פעמים ויותר.

¹¹ הקשה ריב"ש מ"ש מבגד עבה בסעיף אחר זה ותירץ שבבגד בלוע המים הרבה ואינו כמו אדם שאין המים בלועים בעצם חלקיו אלא בשטח גופו וטופח ע"מ להטפיה לא הוה חיבור והמור פסק כאן דמהני הטבילה להשני כל שרגלי הראשון נוגעות במים והיינו כרבי יהודה בגמרא ואפשר שטעמו שמדמה לבגד עבה ולית ליה תירוץא דריב"ש. ט"ז שם עז וש"ך שם קלא

¹² ערוך השולחן יורה דעה סימן רא סעיף קצה

¹³ ומפני מה גזרו טומאה על אדם זה, מפני שהיו טבולי יום טובלין במערות שמימיהן רעים ואח"כ היו רוחצין במים שאובים יפים דרך נקיות ופשט המנהג כך עד שהיו רוב העם מדמים שמים שאובים שרוחצין בהן באחרונה הן שמטהרין לא הטבילה שבמי מקוה והיו טובלין בזלזול בלא כוונה, ולפיכך גזרו שכל שבא ראשו ורובו במים שאובים או שנפל על ראשו ורובו נטמא ונעשה כשני לטומאה, אפילו טהור שאינו טבול יום אם נפל על ראשו ורובו שלשת לוגין מים שאובין או שבא ראשו ורובו במים שאובין ה"ז כשני לטומאה עד שיטבול, טבל אינו צריך הערב שמש מפני שעיקר טומאה זו מדבריהן. רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ט הלכה א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

ומטעם זה יש אוסרים לנדה שטבלה ליטהר לבעלה, שלא לחזור ולרחוץ או להתקלח, לאחר הטבילה במי מקוה כשרים. וכן המנהג¹⁴.

אך מנהג זה אינו אלא בו ביום, אך ביום המחרת אין מנהג לאסור¹⁵. ואם צריכה בו ביום מאיזה טעם, אם תוכל להשגיח שלא לרחוץ בבת אחת הראש והגוף אלא לכוון לשטוף הראש בלי רובו של הגוף ואח"כ הגוף בלי הראש אזי מותר גמור הוא בלי כל פקפוק¹⁶.

ויש שהקילו¹⁷ כל שנכנסה לביתה ונגע בה בעלה, אפי' אם אין דעתה לשמש את ביתה אלא עד מאוחר בלילה.

ומכל מקום בימינו הטובל טבילת עזרא, או טובל לטהרה בערב יוד"כ, ערב שבת, או ערב יו"ט, יכול לרחוץ במקלחת אחרי טבילתו¹⁸, ואין בזה שום מנהג להחמיר כלל. אך יש המדקדקים שלא להתרחץ לאחר הטבילה, כעין טבילה דאורייתא שאסרו בזה¹⁹. אך מעיקר הדין אין שום חשש בזה. ואדרבא בספר יסוד ושורש העבודה²⁰ כותב וז"ל "ואחר הטבילה דוקא ישתדל אחר מים חמים לרחוץ בהם פניו ידיו ורגליו על סדר זה דוקא וכו' ומה טוב אם יכול לרחוץ כל הגוף בהם ואז ירחץ ראשו תחילה ויאמר בשעת רחיצה לכבוד שבת קודש ויכוין לתת בזה נחת רוח להבורא ית"ש עכ"ל.

ד. בעי ר' ירמיה חציו בביאה וחציו בנפילה מאי תיקו

¹⁴ רמ"א ונו"ב יו"ד רא כה

¹⁵ שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ב סימן צו ושם הוסיף שאם היא איסטניסית שלא תוכל לסבול שלא להתרחץ יום שלם שיהיה מטבילתה בתחלת הלילה עד גמר היום, יש להתיר לה מכיון שלדינא הוא רק דעת יחיד שאין לחוש לדעה זו, ורק שנהגו להחמיר אין להחמיר אלא כברוב הפעמים שליכא צורך גדול, אך איני רואה בזה בסתם נשים צורך כל כך כשלא תרחוץ יום אחד ויכולה לקיים המנהג.

¹⁶ שו"ת ציץ אליעזר חלק יא סימן סד

¹⁷ בשו"ת שבט הלוי ח"ה (סי' קכה) כתב, שהחומרא שנהגו בה הנשים שלא להתרחץ אחר טבילה במקוה, אינה נוהגת אלא בסמוך לטבילתה בלבד, ועיין שו"ת יביע אומר חלק ח – יורה דעה סימן יט

¹⁸ שו"ת יביע אומר וציץ אליעזר שם.

¹⁹ משמרת שלום (סי' כה סעיף ב), עיי"ש שכתב לעינן טבילה בע"ש י"ש אומרים שצריך למבול תחילה דוקא, ואחר כך לרחוץ בחמין, והעולם אין נוהגין כן, ומנהגי למבול קודם הרחיצה בחמין ואחר הרחיצה, ובשו"ת ישכיל עבדי (חלק ז השממות סי' ח אות ד) כתב ג"כ שהעולם נוהגין שלא להתקלח, וכתב שאף שיש מקום לומר שהמקלחת עצמה מועילה כפי קבין, מ"מ כיון שלא כל אדם יוכל לשער שיעור מ' קבין במקלחת, ויכול להיות שישפוך פחות שהם מטמאים אותו, וכן אף שנניח שיוכל לשער בכל זאת ישנה החששא שיגידו שלא המקוה מטהר אלא המקלחת, ועוד שמה שהתירו בט"ק הוא רק לאנוס ולא לכל אדם, לכן מהיות טוב להמנע מזה, וכן בשו"ת תפארת אדם (סי' כח) כתב שאין נכון להתקלח אחר הטבילה. ועיי' בליקומי מהרי"ח (הנהגת ע"ש) שהביא מסידור נועם השבת שכתב לרחוץ בע"ש בחמין אחר הטבילה, אמנם בכנפי יונה כתב להיפך לרחוץ קודם הטבילה, ושכן נראה מפרי עין חיים ומסידור האר"י ז"ל.

²⁰ בשער השמיני שער העליון פרק א'

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

הבא²¹ מראשו ורובו החצי במים שאובין ונפלו על החצי האחר מים שאובין הואיל וחציו בנפילה וחציו בביאה טהור²².

וכל שכן שאם נתנו תשעה קבין על חציו ואח"כ נתנו על חציו האחר בודאי מועיל לטהר²³.

אולם²⁴ אם הטיל פחות מתשעה קבין על חציו אחד ואחר כך הטיל עוד פחות מתשעה קבין על חציו השני, אינו מועיל מכיון שצריך הטלת תשעה קבין ביחד ולא בהפסק, וכן אם טבל חצי גופו ואחר כך טבל חצי גופו השני, ודאי אינו מועיל.

ה. בעל קרי חולה שנתנו עליו תשעה קבין מים טהור ...

חציו בטבילה וחציו בנתינה מאי תיקו

כבר התבאר במסכת ברכות דף כב: שאנשי מעשה²⁵ הנוהגין בזמן הזה²⁶ בטבילת עזרא וטובלים את עצמם לקריין, אם קשה עליהם הטבילה רוחצין בט' קבין.

ט' קבין צריך²⁷ שישפוך עליו אבל לא לטבול בתוכם, בין אם הם בכלי או בקרקע, שכל שהוא דרך טבילה בעיני דוקא ארבעים סאה, ובקרקע, כשאר

²¹ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ט הלכה ג

²² ופסקה לקולא דמידי דרבנן הוא. כסף משנה שם.

²³ חכמת שלמה או"ח פח שממה שהגמרא הסתפקה רק בחציו בטבילה וחציו בנתינה, ולא הסתפקה באופן שהטיל תשעה קבין מים על חציו, ואחר כך הטיל עוד תשעה קבין על חציו השני, מוכח שבאופן זה היה פשוט לגמרא שמועיל לטהר, כיון שהוטלו תשעה קבין מים על כל האדם

²⁴ שם מהא דלא הסתפקו בכך בגמ'

²⁵ מ"ב פח ד ושם ב כתב ומ"מ מי שירצה לנהוג ולטבול תבא עליו ברכה משנה ובגמ' שם ז'כל המחמיר בה על עצמו מאריכין לו ימיו ושנותיו. וברבינו יונה ברכות יג ע"ב מדה"ר ד"ה כי אתא. כתב שלדברי הכל התפילה יותר מקובלת עם הטבילה. עוד כתב שם שראשי הישיבות שבבל תמהו על הרמב"ם שהקיל כ"ב בענין טבילת בע"ק, והשיב להם שמימיו לא ביטל אותה אפילו שעה אחת, אלא שלא היה יכול לכתוב בחיבורו כי אם היוצא מן הדין על פי ההלכה. ובספר החינוך מצוה קפ כתב שבעל נפש המטהר לקריו, מידה טובה ומשובחת היא לו ותבוא עליו ברכה ויודע דרך הטהרה ורוב טובה יחזיק בה. ובספר מגיד מישרים להב"י פרשת בהר כתב ואל תבטל תמיד טבילת בעל קרי, כי אין אתה יודע מתן שכרה. ובפרי מגדים א"א א הביא מהכסף משנה שכתב ע"פ דברי הרמב"ם, שלא היה שם בית דין שביטלו תקנת עזרא, אלא לפי שלא היה כת ברוב הציבור לעמוד בזה, לא כפו את העם לטבול, ונתבטלה התקנה מאליה, ולכן מצינו שהאמוראים נהגו לטבול. וכתב הפרי מגדים שלכך מי שרוצה לנהוג ולטבול, תבוא עליו ברכה.

²⁶ שהרי בטלוה לטבילת עזרא כמבואר בשו"ע ונו"כ או"ח פח

²⁷ מ"ב שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

טבילות. ומ"מ אם נכנס חציו למקוה, ולא הרכין ראשו לטבול חציו גופו אשר בחוץ, רק שפכו עליו מלמעלה ט' קבין מועיל לטהרה²⁸.

והסכמת הפוסקים האחרונים²⁹ שמועיל טהרת ט' קבין אף על פי שאין כלי וכח גברא³⁰, ולכן מועיל על ידי מים הזורמים ממקלחת, וכשהמים זורמים למשך 3 – 4 דקות יש בו מן הסתם שיעור ט' קבין.

ושיעורו³¹ לפי מדות החזון איש, לכתחילה 21.6 ליטר מים³², ובשעת הדחק 17.5 ליטר, ולמדות הר"ח נאה לכתחילה 18 ליטר ובשעת הדחק 12.5 ליטר, ויש מקילים 11.3 ליטר³³.

כתב בספר מטה אפרים³⁴, בעת שפיכת הט' קבין על האדם יש לו לעמוד זקוף, ושתי ידיו מונחים נגד לבו ברפיון, ולא ידחק אותם בחיבוק הרבה רק בריווח קצת כדי שיבואו המים, וירטיב קודם לכן כפות רגליו למטה במים, אבל תחת אצילי ידיו ובין רגליו לא מצינו להקפיד שיגיעו לשם המים, וצריך ליזהר שלא תהיה חציצה בגופו, ולא יהיה לבוש בבגדים הצמודים מאד לגופו.

ט' קבין הוא³⁵ ג"כ במים שאובים ואפילו משלשה כלים. ובאופן שלא יפסיק משפיכת כלי א' עד שיתחיל השני אבל יותר מג' כלים אין מצטרפין לשיעור ט' קבין.

במקרה בו הוא אנוס ואי אפשר לו בטבילה וגם לא בעירו ט' קבין, הובא בספרים³⁶ עצה על ידי רחיצת הידים ארבעים פעמים (כנגד מ' סאה), ולכוין שם ע"ב דהיינו יו"ד

²⁸ כיון דמידי דתקנתא דרבנן הוא נקטינן לקולא ואף על גב דתקנת עזרא ליתא האידנא כתבתי זה משום דנפקא מינה למי שקיבל עליו לנהוג כתקנת עזרא. בית יוסף

²⁹ עיין שו"ת צור יעקב בשארית יעקב סי' ט', שו"ת דברי ישראל שם, שו"ת הלכת יעקב ח"ג סי' ס"א, שו"ת מנח"י ח"ד סי' נ"א ובמפתחות שם, שו"ת ויען יוסף ח"א סי' מ"ה, ליקוטי שו"ת דברי יציב סי' י"ג, שו"ת באר משה ח"ו סי' ע"ד ושכן הסכים עמו בעל ויואל משה מסאטמאר וצ"ל, שו"ת קנין תורה ח"א סי' ל"ג, שו"ת שרגא המאיר ח"א סי' ט"ו, שו"ת שבט הלוי ח"א סי' כ"ד, תשובות והנהגות ח"א סי' קכ"ג (בשעהד"ח). ובשו"ת משנה הלכות ח"ג סי' ב' – ו' דן בארוכה להחמיר בזה עפ"י דברי הראב"ד בתמים דעים שצריך כח גברא, והחזיק בדבריו בח"ג סי' ח' וח"ה סי' י"ט – כ"ב וח"ו סי' כ"ג, אך שאר הפוסקים הנ"ל יישבו את דברי הראב"ד בכמה אנפי, ועכ"פ דלהלכה לא קיימ"ל כן.

³⁰ אולם דעת החזון איש (עיין תורת המועדים סי' תרו סק"ט) שאינו מועיל, משום שהט' קבין צריך שיבואו לכל היותר משלשה כלים, ואילו במקלחת כל חור נחשב לכלי אחר, ויש כאן יותר משלשה כלים. ובשם הגריש"א כתבו (עיין הלכות חג בחג ימים נוראים פכ"א הערה 62) שאינו מועיל מטעם אחר, כיון שאין לנו אלא מה שאמרו חז"ל שט' קבין דוקא בשפיכה, היינו ע"י שפיכה מתוך כלי דוקא, ומקלחת אינה כלי כיון שהיא מחוברת לקרקע.

³¹ בבירור הלכה (זילבר) סי' זה, קמא ותנינא, ובס' שיעורי תורה סי' א

³² וכ"כ בשו"ת הלכות שם

³³ נפש חיה סי' זה, ובשו"ת מנח"י ח"ד סי' נ"א כת לכתחילב 32 ליטר וי"א שיעור של 16 ליטר.

³⁴ מ"ב שם

³⁵ מ"ב שם

³⁶ עיין אשל אברהם בוטשאטש, מכתב קודש ממהר"ם מטשרנוביל זי"ע הנדפס בתחילת סי' חסד לאברהם ובעו"ס בשם הבעש"ט, דברי יצחק (ענינים) בשם מוהרצ"ה מזידיטשוב בשם מהר"ש מניקלשבורג זי"ע, כה"ח סי' ע"ו סק"ב בשם סי' אמת ליעקב בקונטרס שפת אמת אות ו'. ומבארים הכוונה על זה הסדר, יו"ד הי' וא"ו

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

ה"י וי"ו ה"י (שם הוי"ה במילוי) שהוא גימטריא ע"ב, ויאמר קודם לכן 'לשם יחוד וכו' ארחץ בנקיון כפי ואסובבה את מזבחך ה' יהי רצון שתהא רחיצת ידי אלה נחשבת לי כאילו טבלתי במקוה של מ' סאה, וכשם שאני מטהר עצמי מלמטה כך תטהר נשמתו למעלה בנהר דינור בשם ה' צור עולמים, ויהי נועם וכו', ויעלה לו לשעת הדחק.

ו. אבל גט יוצא מתחת ידי שניהם נשר

כבר התבאר לעיל דף ב: שאם עשה הבעל³⁷ שנים שלוחים להוליד גט לאשתו, אף על פי שלא נכתב ונחתם בפניהם נותנים אותו לה האחד במעמד חבירו ותהיה מגורשת, והוא שיהיו כשרים להעיד. שהרי אין הבעל יכול לערער בגט זה אף על פי שאין מקוים, שהשלוחים הם הם שלוחיו והם הם עדיו³⁸. וי"א³⁹ שאם בא הבעל וערער ואומר שנתן לה גט מזוייף⁴⁰, צריך להתקיים בחותמו. אבל כשטוען ומכחיש אותם שלא שלח אותם אינו נאמן לכ"ע. וי"א⁴¹ שגם אם טוען מזוייף או שלא נכתב לשמה אינו נאמן, אך אם

ה"י יש בו עשר אותיות, בתחילה יטול ידיו עשר פעמים לסירוגין ימין ושמאל ימין ושמאל וכו', ובכל שפיכה על ימין ושמאל יכוין אות אחד מעשר אותיות הנ"ל (ימין – י' שמאל – י', ימין – ו' שמאל – ד', ימין – ד' שמאל – ו' וכן הלאה), ואח"כ יטול ידו הימנית עשר פעמים ויכוין שוב בכל שפיכה אות אחת מאותיות הנ"ל, ושוב יטול ידו השמאלית עשר פעמים ויכוין שוב בכל שפיכה אות אחת מאותיות הנ"ל, יחד מ' נטילות נגד מ' סאה בשילוב השם הנ"ל שהוא גי' ע"ב.

³⁷ שו"ע ונו"כ שם יח כדעת הרמב"ם שאין הבעל יכול לערער וכ"כ הרא"ש ריש גיטין מתוך שהוא יודע שאם בא לערער ערעורו בטל אז הוא מחתים עדים כשרים וכן משמע בתשו' ריב"ש סי' שיי"ח וע"ש בדרישה. ב"ש שם לה

³⁸ התוס' גיטין ב' [ע"ב] בד"ה אייתניהו בי תרי סתרו פי' רש"י שפירש דאי אתי בעל ומערער אלו יקיימוהו, מטעם דאטו בכיפי תליא להו ולזה כתבו דכשאתיהוהו בי תרי א"צ לומר כלל דהוי כאלו אמרו בפנינו גירשה. רמ"א שם לחשוש לשיטת רש"י דף ג.

³⁹ אף על גב דלא עביד לקלקל אותה במתכוין היינו דאין חוששים לזה אבל אם מערער וטוען כך טענתו טענ'. ב"ש שם לו

⁴¹ ועיין תורת גיטין [באורים] שם יח שהקשה והוא תמוה מאוד דאם כן אפילו אם ימסור לה הגט בעצמו ותביא האשה עדי מסירה יהי יכול הבעל לערער ולומר בגט מזוייף גרשתי או בגט שכתבו שלא לשמה והא ודאי ליתא דודאי אין הבעל חשוד לקלקלה כמבואר בתוספת ובפוסקים. ועוד מ"מ"נ אם יטעון הבעל שהעדים חתמו באמת רק שהוא נכתב שלא לשמה, א"כ מאי מהני קיום, ואי יטעון הבעל שהוא זייף בעצמו חתימת עדים א"כ כשר הגט דהא השליח מסרו בפני עדי מסירה, והבי"ש בס"ק"ל כתב דלא הוי מזוייף מתוכו בעידי זיוף כיון דלא אתי למיסמך עלייהו דהא לא יכול לקיים אותן. לכן נלפענ"ד לפרש דבריו במ"ש אי אתי בעל ומערער דהנה התוס' גיטין ב' [ע"ב] בד"ה אייתניהו בי תרי סתרו פי' רש"י שפירש דאי אתי בעל ומערער אלו יקיימוהו, מטעם דאטו בכיפי תליא להו. ולזה כתבו דכשאתיהוהו בי תרי א"צ לומר כלל דהוי כאלו אמרו בפנינו גירשה. ולבאורה קשה על דבריהם ג"כ אטו בכיפי תליא להו דהא אם יבוא הבעל ויערער מזוייף ודאי דאין האשה נאמנת לומר שקיבלה הגט משנים וע"כ תצטרך להביא אלו השנים ואכתי קשה אטו בכיפי תליא להו. ואין לומר דהשנים שמביאין גט צריכין למסור הגט לפני ב"ד ולומר בפניהם שהבעל שולחם דלא אישתמיט שום פוסק לכתוב כן וגם מנהג העולם אינו כך. לכן נראה דאין לחוש על עירעור הבעל רק לשמא יערער על מה שאומר השליח על הדבר, שנעשה במקום הבעל, דהיינו מה שהשליח אומר שנמסר לידו מהבעל במקום הבעל, הבעל יערער ויאמר מזוייף ולא מסרו לידו כיון שאין עדים מצויין ממקום למקום. אבל מה שנעשה

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

בא הבעל ויערער, ואין קול שנתגרשה האשה והשלוחים אינן כאן רק שהאשה אומרת ששנים היו שלוחים בגט, אינה נאמנת וצריך קיום, או שהשנים יבואו לפני ב"ד ויכחישו הבעל ויאמרו בפנינו לומר ששלחם.

אם הבעל מערער שלא שלח, גם אם יש עדים שראו כששני השלוחים מסרו לידה גט זה, מ"מ לא מהני וצריכין העדים לבוא לפני ב"ד דוקא, שכ"ז שלא נחקרה עדותן בב"ד יכול להכחישן.

דף טז:

ז. שנים אומרים בפנינו נכתב ואחד אומר בפני נחתם פסול ... הא גט יוצא מתחת ידי שניהם מכשרי רבנן

כבר התבאר לעיל דף טו. שנים⁴² שמביאים גט ואחד אומר בפני נכתב ואחד אומר בפני נחתם אם שניהם שלוחים הרי זה ינתן לה⁴³.

ואם אין שליח אלא אחד מהם⁴⁴ לא ינתן לה עד שיתקיים בחותמיו, שהרי אין השליח אומר אלא חצי דבר נכתב או נחתם, וכל זמן שלא יאמר שניהם אינו כלום⁴⁵.

וכן אם שנים אומרים בפנינו נכתב, ואחד שלישי אומר בפני נחתם ואין שליח אלא אחד מהם, לא ינתן לה עד שיתקיים בחותמיו בשני עדים.

ואפילו השליח אומר בפני נחתם אף על פי שהאמינו לשליח כשני עדים זהו רק כשמעיד גם על הכתיבה, אבל כשמעיד על החתימה לבדה לא האמינוהו כשתיים, שלא יבואו לקיים שאר שטרות בעד אחד.

במקום האשה ודאי קלא אית לי' דהא גט הנשלח קלא אית לי' וידוע לכל כמבואר בגיטין יח ע"א ויהי קלא שנשלח לה ע"י שנים וממילא לא יבוא הבעל ויערער. ועוד הבעל יסבור שהשנים ישנם עדיין שם ולא יבוא הבעל ויערער. ולפי"א א"ש דאם בא הבעל ויערער וליכא קלא והשלוחים אינן כאן רק שהאשה אומרת ששנים היו שלוחים בגט, זה ודאי דאינה נאמנת וצריך קיום או שהשנים יבואו לפני ב"ד ויכחישו הבעל בפנינו לומר ששלחם. ועוד נראה דאפילו יש עדים שראו כששני השלוחים מסרו לידה גט זה מ"מ לא מהני וצריכין העדים לבוא לפני ב"ד דוקא, שכ"ז שלא נחקרה עדותן בב"ד יכול להכחישן ומ"מ לא חיישינן שיביא ויערער מדעתו כי בודאי קלא אית לי' ועוד כי יסבור שכבר הגידו שליחותן לפני ב"ד כנ"ל ברור.

⁴² שו"ע ונו"כ שם יט

⁴³ דדל אמירה מהכא כמאן דליתיה והרי יש כאן שני שלוחים.

⁴⁴ והשני לא ידע דנמסר לזה, שאם ידע יש מכשירים כמבואר להלן דף טו.

⁴⁵ שכך היא תקנת חכמים. ט"ז שם

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת גיטין

ואם שנים מהם שלוחים ינתן לה.

ואם האחד אומר בפני נכתב והשנים אומרים בפנינו נחתם, אם האומר בפני נכתב הוא השליח אפילו אם הוא לבדו שליח, הרי זה ינתן, שכיון ששנים מעידים על החתימה הרי מתקיים בחותמיו, והשליח המעיד על הכתיבה הוא נאמן על הכתיבה כשנים.

ח. שנים שהביאו גט ממדינת הים... מה אילזו יאמרו בפנינו גירשה מי לא מהימני

שנים שהביאו גט יש אומרים שאפילו אם לא עשה לשליח אלא אחד מהם, והשני מעיד שבפניו נתן הבעל לזה השליח זה הגט להוליכו לאשתו, אין צריך בפני נכתב ובפני נחתם, שלא גרע זה משאם יאמרו בפנינו גירשה ולא היה בידם שום גט, היו נאמנים, ולמה לא נאמין אותם עכשיו⁴⁶. ויש מי שמצריך בזה⁴⁷ כיון שאינם צריכין לומר בפני נכתב ובפני נחתם, צריך שימסרוהו לה בפני עידי השליחות עצמם, שאז עדותם הוא עדות שלם, שאם ימסרוהו לה בפני שני עדים אחרים הוי עדות שכל כת וכת חצי דבר ואינו עדות, שכת זו מעידה על מסירת הגט ואינה יודעת מה טיבו של גט זה אם הוא כשר או פסול, וזו מעידה שהגט כשר ואינה יודעת אם נמסר לה, והרי זה לכל אחת ידיעת חצי דבר מן העדות, דודאי כשאין שליח אלא אחד שאומר בפני נכתב ובפני נחתם צריך שימסרנו לה בפני עידי מסירה, מיהו אפילו בפני שנים אחרים שלא היו במעמד כשנמסר לו השליחות סגי דכל כת אחת עדות שלם יש, אלו על השליחות ואלו על מסירת הגט ואמירת השליח שכל אחד הוא דבר שלם, מה שאין כן כאן.

⁴⁶ ולכן צריך שיהיו כשרים להעיד. ב"ש שם לו

⁴⁷ שיטת הרמ"ה בב"ש שם לט ואע"ג שבסעי' יב פסק לגמרי כשיטת הרמ"ה כאן כתב ויש מי שמצריך כתב בב"ש שם וראיתי בברק הבית שהקשה כאן על הרמ"ה למה הוי חצי דבר הרי עידי שליחות לחוד ועידי מסירה לחוד מ"ה כתב כאן ויש מי שמצריך והא דלא הקשה כן לעיל בסומא אפשר שאני סומא שאינו ראוי כלל לשליחות בלא עדים מודה הב"י דהוי חצי דבר אבל שליח כשר ושני מעיד בפניו מסר לידו כי היכא דאצ"ל ב"נ ס"ל דהוי דבר שלם, ומה שאחד העיד בפניו מסר הגט ליד השליח היינו שאומר שעשאו לשליח בפני שנים ומסר בפניו הגט כמ"ש ר"ס קמ"א דאין מצרפין השליח.

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>